

4. Мазак А. Управління освітою в умовах демократизації суспільних процесів [Текст] /А. Мазак // Освіта і управління. — 2004. — Том 6. — № 4. — С. 49–52.

РОЛЬ СУЧАСНОЇ ЗОРОВОЇ ПОЕЗІЇ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Цимбар Дар'я

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Землянська А.В.

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

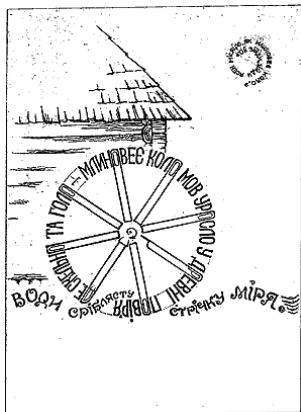
e-mail: dariyatsymbar@gmail.com

Книга – невід’ємна частина життя для кожної людини. Починаючи з дитинства, вона впливає на формування особистості, стає джерелом натхнення й сили. Але книга – це не лише текст, адже важливу роль у процесі прочитання відіграє також мистецьке оформлення інформації, здатне як полегшити її рецепцію, так і створити необхідну психологічну атмосферу для засвоєння прочитаного. Тим більше, що, як зауважують С. Шаров і Т. Шарова, сучасні інформаційно-комунікаційні технології дають можливість зацікавити молодь літературою, глибше зануритись у світ образів через поєднання слухового й зорового сприйняття [6]. Так, однією із форм подачі ліричного матеріалу, що зберігає популярність і досі, є фігурні вірші – візуальна (зорова) поезія.

Візуальна поезія – різновид мистецтва, у якому текстовий символ є елементом зорового образу завдяки специфічному розташуванню в зображуваному об’єкті [1]. Для одних авторів написання графічного вірша – просто гра, а інші намагаються використати всі можливості графіки, щоб поглибити зміст тексту, зашифрувати його або надати додаткового відтінку [3, с. 113].

Поєднуючи слухові та зорові образи, поет неначе дозволяє читачеві «бути присутнім під час великого таїнства творчості», витискаючи зі слів усі можливі смисли, поставивши їх у рамки певної єдиної ідеї, використовуючи, як зауважив А. Мойсієнко, усі потенції рідної мови [2]. У цьому аспекті значну роль відіграє ідейно-філософське наповнення поезії, що висвітлює авторське розуміння питань життя і смерті, вічного руху, істини, буття, категорій кохання, справедливості тощо, закодованих свідомо чи позасвідомо у візуальних поетичних образах.

Так, наприклад, у вірші М. Сарма-Соколовського «Водяний млин» виражено ідею вічного руху як основи людського існування. Постійний рух колеса та води символізує

коловорот життя, а замкнене коло, яким є колесо, демонструє, що кожне рішення особистості включене у причинно-наслідковий ланцюг, і це непорушний закон, адже воно «уросло у древні повір'я» [4]. Як зауважує М. Сидора, онука поета, подібна філософська поезія є результатом роздумів митця у процесі боротьби з тяжкою хворобою про життя і смерть, минуле й майбутнє [5].

Інша поезія цього автора – «Тунель» – якраз нагадує про страхи і випробування, які очікують на кожного «не віддалік замислених осель» [4]. Жодній людині, на думку митця, не вдасться оминати всього лихого, що спікатиме її на шляху життя. Адже сенс людського існування, буттєво важливі істини розкриваються саме через розв'язання цих нелегких задач.

Творчість деяких сучасних митців візуальної поезії відзначається своєрідним художнім мисленням, яке має міфологічну основу або створює нові міфологеми. При цьому авторський міф сприймається як альтернативна дійсність, що повністю відмежовувалася від реального буття з метою створення нової концепції світу. Не випадково поезія кінця ХХ – поч. ХХІ ст. просякнута прихованими смислами й символами.

Зокрема, одним із талановитих поетів-графістів є В. Герасим'юк, який постійно звертається до міфопоетичних образів-символів, часто виразників різних стихій (води («Перший сніг»), вогню («Жива ватра») та ін.). Наприклад, образ замерзлої води в поезії «Перший сніг» символізує пошуки істини. Перший сніг, що завжди є чистим, порівнюється у творі з пророком, «в якого серце хворе» [2], оскільки болить за Батьківщину і свій народ. Ліричний герой прагне до очищення, прозріння, бажає досягти істини, навіть якщо цей шлях може принести страждання.

Відтак, у поезії, яка спонукає читача до філософствування, відчувається безперервність, зв'язок з іншими часовими вимірами, внутрішнє переживання поета, яке розкривається у метафорах та символах. Зорова поезія демонструє авторське сприйняття реальності та способи візуалізації тих абстрактних явищ і філософських категорій, що потребують осмислення. Таким чином, посилюється сугестивний вплив на особистість сучасного читача, що дозволяє значно розширити функціональність мистецтва слова.

Список використаних джерел

1. Авраменко О.М. Візуальна (зорова) поезія сьогодні / О.М. Авраменко, Г.К. Дмитренко. – Режим доступу : http://edufuture.biz/index.php?title=візуальна_зорова_поезія_сьогодні_Мірошниченко_Женчик_Сарма-Соколовський_Мойсієнко. – Education platform.
2. Відродження візуальної поезії в сучасній українській літературі. – Режим доступу : <http://www.school-essays.info/vidrozhennya-vizualno%D1%97-poezi%D1%97-v-suchasnij-ukra%D1%97nskij-literaturi/>. – Літературовед.
3. Кицан О. Графіка сучасної поезії (на прикладі збірки М. Шунь «Біяс») / О. Кицан // Волинь філологічна: текст і контекст. – 2014. – Вип. 17. – С. 113–124.
4. Сарма-Соколовський М.О. Срібне перо соколиного лету : Поезії / М.О. Сарма-Соколовський. – Херсон : Просвіта, 2009. – Режим доступу : <http://prosvita-ks.co.ua/mykola-sarma-sokolovskyy-sribne-pero-sokolynogo-letu>. – Просвіта Херсонщини.
5. Сарма-Соколовський М.О. Срібне перо соколиного лету : Поезії / М.О. Сарма-Соколовський. – Херсон : Просвіта, 2009. – Режим доступу : <http://prosvita-ks.co.ua/mykola-sarma-sokolovskyy-sribne-pero-sokolynogo-letu>. – Просвіта Херсонщини.
6. Шаров С.В. Методологічні аспекти комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів-філологів: навч.-метод. посіб. – [2-ге видання доп. і перероб.] / С.В. Шаров, Т.М. Шарова / [передмова проф. І.Л. Михайлина]. – Харків: Федорко, 2014. – 200 с.

ПСИХОТРАВМА У КОНТЕКСТІ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Черезова Ірина

кандидат психологічних наук, доцент,

Бердянський державний педагогічний університет

e-mail: gen_berd@ukr.net

Одним із актуальних напрямків дослідження кризової психології є з'ясування впливу травмуючих подій на подальше життя людини.

Термін «травма» запозичений із хірургічної патології і означає шок з руйнуванням. Події і розгублення, що супроводжує їх, руйнують захисний бар'єр і змінюють структуру Я: людина отримує кризу своєї особистості, свого власного ставлення до впевненості у стабільності оточуючого світу, віри і підтримки з боку оточуючих (руйнування ілюзій про свою невразливість). Руйнується уявлення людини про своє існування.